

9. Порядок одержання ідентифікатора

9.1. Вимоги стосовно необхідності та правил одержання ідентифікатора суб'єктом первинного фінансового моніторингу та його відокремленими підрозділами з метою подачі інформації про фінансові операції на паперових носіях

Ідентифікатор в інформаційно-аналітичній системі ДКФМУ використовується суб'єктами первинного фінансового моніторингу (та, у разі необхідності, їх відокремленими підрозділами), як при подачі повідомлення про фінансову операцію, так і при надсиланні до Державного комітету фінансового моніторингу України картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб, незалежно від того, подається інформація в електронному вигляді чи на магнітних носіях, за винятком надання форми 1-ФМ як первинної, тобто вперше про суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Справа в тому, що відповідно до вимог наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», просто неможливо надіслати повідомлення про фінансову операцію, не вказавши ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ в полі 080 форми № 4 -ФМ, яке є обов'язковим для заповнення.

Згідно Наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про запровадження Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України та подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками», ідентифікатор в інформаційно-аналітичній системі ДКФМУ, це комбінація з шести літер латинського алфавіту та/або чисел, яка присвоюється Держфінмоніторингом України суб'єкту та призначена для його ідентифікації при поданні до Держфінмоніторингу України інформації згідно з вимогами законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, про що суб'єкт первинного фінансового моніторингу інформується за допомогою форми № 3-ФМ.

Відповідно до «Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України», процедура присвоєння ідентифікатора наступна:

- ідентифікатор присвоюється суб'єкту при поданні до Державного комітету фінансового моніторингу України форми № 1-ФМ «Картка реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб»;
- форма № 1-ФМ заповнюється як первинне повідомлення та подається в порядку, установленому Державним комітетом фінансового моніторингу України (цей порядок, та правила заповнення цієї форми, були розглянуті у двох попередніх главах);
- Державний комітет фінансового моніторингу України протягом п'яти робочих днів з дати отримання форми № 1-ФМ присвоює суб'єкту ідентифікатора та повідомляє його про це шляхом надсилання форми № 3-ФМ «Повідомлення про результати обробки картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб» за місцезнаходженням (адресою перебування) суб'єкта — юридичної особи чи фізичної особи — суб'єкта підприємницької діяльності;
- у разі, якщо Державним комітетом фінансового моніторингу України встановлено, що форма № 1-ФМ заповнена суб'єктом — юридичною особою чи фізичною особою — суб'єктом підприємницької діяльності з порушенням установлених вимог, ідентифікатор суб'єкту не присвоюється, про що суб'єкт — юридична особа, фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності письмово повідомляється шляхом надсилання форми № 3-ФМ «Повідомлення про результати обробки картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб»;
- після усунення відповідних порушень суб'єкт — юридична особа чи фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності повторно подає до Державного комітету фінансового моніторингу України форму № 1-ФМ для присвоєння йому або його відокремленому підрозділу ідентифікатора;

· після присвоєння, суб'єкти використовують ідентифікатор при поданні Державному комітету фінансового моніторингу України інформації згідно з вимогами законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, при цьому ідентифікатор указується у відповідних полях при реєстрації фінансової операції та поданні інформації про неї до Державного комітету фінансового моніторингу України.

Зауважимо, що в цьому випадку під суб'єктом розуміються:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу – юридична особа;
- філія або інший відокремлений структурний підрозділ;
- фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності.

Також передбачено, що у випадку зміни будь-яких даних, що раніше були наведені у формі № 1-ФМ, необхідно діяти в наведеному нижче порядку.

Перший випадок:

· у разі зміни ключових реквізитів суб'єкта, що були зазначені у формі № 1-ФМ, суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності має подати до Державного комітету фінансового моніторингу України протягом трьох робочих днів з дати настання таких змін нову форму № 1-ФМ, яка заповнюється як первинне повідомлення;

· ідентифікатор, присвоєний суб'єкту раніше анулюється Державним комітетом фінансового моніторингу України та присвоюється новий.

При цьому під ключовими реквізитами розуміється:

· ідентифікаційний код за ЄДРПОУ (ідентифікаційний номер за ДРФО для фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності);

· тип суб'єкта (юридична особа, фізична особа, фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, філія, представництво, інший відокремлений підрозділ).

Другий випадок:

· у разі зміни реквізитів суб'єкта, що зазначені в картці реєстрації, суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності має в установленому порядку повідомити Державному комітету фінансового моніторингу України про такі зміни протягом трьох робочих днів з дати їх настання шляхом надсилання картки реєстрації;

· поле «Вид повідомлення (код)» у цьому разі кодується значенням 2 - «додаткове»;

· полі «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» вказується отриманий раніше ідентифікатор.

При цьому під реквізитами розуміється будь-які інші, крім ключових реквізитів, відомості про суб'єкта, указані у формі № 1-ФМ.

Порядок заповнення форму № 1-ФМ, у цьому випадку, теж був наведений у попередніх двох главах.

Третій випадок:

· у разі ліквідації суб'єкта, суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності має подати до Державного комітету фінансового моніторингу України форму № 1-ФМ (порядок заповнення форму № 1-ФМ, у цьому випадку, теж був наведений у попередній главі);

· поле «Вид повідомлення (код)» у цьому разі кодується значенням 2 - «додаткове»;

· полі «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» вказується отриманий раніше ідентифікатор;

· ідентифікатор, що був присвоєний суб'єкту, що ліквідований, Державним комітетом фінансового моніторингу України анулюється.

Підсумовуючи наведене, необхідно підкреслити, що для одержання «ідентифікатора в інформаційно-аналітичній системі ДКФМУ», для суб'єкта первинного фінансового моніторингу або для його відокремлених підрозділів, ніяких додаткових дій, крім наведених у двох попередніх главах правил відправ-

ки форми № 1-ФМ «Картка реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб», суб'єкту первинного фінансового моніторингу виконувати не треба. Вказаний «ідентифікатора в інформаційно-аналітичній системі ДКФМУ» буде автоматично наведений у формі № 3-ФМ «Повідомлення про результати обробки картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб», яку отримує суб'єкт первинного фінансового моніторингу.

9.2. Вимоги стосовно необхідності та процедура одержання ідентифікатора суб'єктом первинного фінансового моніторингу та його відокремленими підрозділами для передачі інформації в електронному вигляді

У разі, якщо суб'єктом первинного фінансового моніторингу прийняте рішення про подальше подання інформації до Державного комітету фінансового моніторингу України в електронному вигляді, він повинен одержати видане Державним комітетом фінансового моніторингу України повідомлення про присвоєння ідентифікатора суб'єкта у затвердженій формі, відповідно до правил, встановлених у Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України».

Процедура присвоєння ідентифікатора, у цьому випадку, наступна:

- суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності подає до Державного комітету фінансового моніторингу України форму № 1-ФМ «Картка реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб» та супровідний лист-звернення щодо видачі повідомлення про присвоєння ідентифікатора;
- форма № 1-ФМ заповнюється як первинне повідомлення (правила заповнення цієї форми, були розглянуті у попередній главі);
- Державний комітет фінансового моніторингу України протягом п'яти робочих днів з дати отримання форми № 1-ФМ присвоює суб'єкту ідентифікатор та повідомляє його про це шляхом надсилання повідомлення про присвоєння ідентифікатора за місцезнаходженням (адресою перебування) суб'єкта – юридичної особи чи фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності;
- у разі, якщо Державним комітетом фінансового моніторингу України встановлено, що форма № 1-ФМ заповнена суб'єктом – юридичною особою чи фізичною особою – суб'єктом підприємницької діяльності з порушенням встановлених вимог, ідентифікатор суб'єкту не присвоюється, про що суб'єкт – юридична особа, фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності письмово повідомляється шляхом надсилання форми № 3-ФМ «Повідомлення про результати обробки картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб»;
- після усунення відповідних порушень суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності повторно подає до Державного комітету фінансового моніторингу України форму № 1-ФМ для присвоєння йому або його відокремленому підрозділу ідентифікатора та супровідний лист-звернення щодо видачі йому повідомлення про присвоєння ідентифікатора;
- після одержання, суб'єкти використовують повідомлення про присвоєння ідентифікатора для оформлення документів щодо подання інформації в електронному вигляді Державному комітету фінансового моніторингу України згідно з вимогами законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- ідентифікатор використовується Державним комітетом фінансового моніторингу України для ідентифікації суб'єкта – відправника електронних повідомлень.

Зауважимо, що і в цьому випадку під суб'єктом розуміються:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу – юридична особа;
- філія або інший відокремлений структурний підрозділ;
- фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності.

А під ідентифікатором розуміється комбінація з шести літер латинського алфавіту та/або чисел.

Також необхідно зауважити, що в цьому випадку повторюється загальний порядок одержання ідентифікатора в інформаційно-аналітичній системі ДКФМУ, з тією різницею, що суб'єкт первинного фінансового моніторингу надсилає додатково лист, а йому замість форми № 3-ФМ надсилається форма, яка називається «Повідомлення про присвоєння ідентифікатора суб'єкту первинного фінансового моніторингу (відокремленому підрозділу)», затверджена наказом Державного департаменту фінансового моніторингу «Про запровадження Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України та подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками».

У разі втрати або пошкодження надісланого Державним комітетом фінансового моніторингу України повідомлення про присвоєння ідентифікатора порядок дій такий:

- суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності подає до Державного комітету фінансового моніторингу України відповідну заяву із зазначенням обставин утрати та форму № 1-ФМ «Картка реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб»;
- форма № 1-ФМ заповнюється як первинне повідомлення (правила заповнення цієї форми були розглянуті у попередній главі);
- Державний комітет фінансового моніторингу України протягом п'яти робочих днів з дати отримання відповідних документів повторно надсилає суб'єкту – юридичній особі чи фізичній особі – суб'єкту підприємницької діяльності повідомлення про присвоєння ідентифікатора.

Також зазначимо, що у разі настання одного з наступних випадків, суб'єкту первинного фінансового моніторингу теж необхідно виконати наведені далі дії.

Перший випадок:

- у разі зміни ключових реквізитів суб'єкта, що були зазначені у формі № 1-ФМ, суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності має подати до Державного комітету фінансового моніторингу України протягом трьох робочих днів з дати настання таких змін нову форму № 1-ФМ, яка заповнюється як первинне повідомлення (порядок заповнення форми № 1-ФМ, у цьому випадку, теж був наведений у попередній главі);
- ідентифікатор, присвоєний суб'єкту раніше, анулюється Державним комітетом фінансового моніторингу України та присвоюється новий.

При цьому під ключовими реквізитами розуміється:

- ідентифікаційний код за ЄДРПОУ (ідентифікаційний номер за ДРФО для фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності);
- тип суб'єкта (юридична особа, фізична особа, фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, філія, представництво, інший відокремлений підрозділ).

Другий випадок:

- у разі зміни реквізитів суб'єкта, що зазначені в картці реєстрації, суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності має в установленому порядку повідомити Державному комітету фінансового моніторингу України про такі зміни протягом трьох робочих днів з дати їх настання шляхом надсилання картки реєстрації (файла-повідомлення про реєстрацію суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб);
- поле «Вид повідомлення (код)» у цьому разі кодується значенням «додаткове»;
- в полі «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» вказується отриманий раніше ідентифікатор.

При цьому під реквізитами розуміється будь-які інші, крім ключових реквізитів, відомості про суб'єкта, указані у формі № 1-ФМ.

Зазначимо, що вказаний Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу, у цьому випадку, допускає надсилання файла-повідомлення про реєстрацію суб'єкта пер-

винного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб, хоча, як зазначалось у попередніх двох розділах, наказ Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення» вимагає в цьому випадку від суб'єкта первинного фінансового моніторингу надсилати форму № 1-ФМ. Порядок заповнення форми № 1-ФМ, у цьому випадку, теж був наведений у попередніх двох главах.

Третій випадок:

- у разі ліквідації суб'єкта, суб'єкт – юридична особа чи фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності має подати до Державного комітету фінансового моніторингу України форму № 1-ФМ (порядок заповнення форми № 1-ФМ, у цьому випадку, теж був наведений у попередній главі);
- поле «Вид повідомлення (код)» у цьому разі кодується значенням «додаткове»;
- в полі «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» вказується отриманий раніше ідентифікатор;
- ідентифікатор, що був присвоєний суб'єкту, що ліквідований, Державним комітетом фінансового моніторингу України анулюється.

Підсумовуючи наведене, можна зробити висновки, що для переходу на електронну форму обміну інформацією між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та Державним комітетом фінансового моніторингу України, необхідно фактично у формі листа, у наведеному порядку, повідомити про свій намір та отримати згоду від Державного комітету фінансового моніторингу України у вигляді Повідомлення про присвоєння ідентифікатора суб'єкту первинного фінансового моніторингу (відокремленому підрозділу). Ніяких інших узгоджень, які повинен здійснити суб'єкт первинного фінансового моніторингу, для подальшої подачі інформації Державному комітету фінансового моніторингу України в електронному вигляді, нормативні акти Державного комітету фінансового моніторингу України не передбачають.

Література

1. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 13 травня 2003 року № 48 «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення» (зі змінами та доповненнями).
2. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 28 вересня 2004 року № 122 «Про запровадження Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України та подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками» (зі змінами та доповненнями).